Dertiende voortgangsrapportage van de voortgangscommissie Curaçao aan het ministerieel overleg

Over de periode 1 juli 2014 tot 1 oktober 2014

De commissie:
Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)
Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)
Mr. C.A. Peterson (lid)

november 2014

1. De dertiende rapportage

De commissie heeft de eer het ministerieel overleg de dertiende rapportage aan te bieden. Deze rapportage heeft betrekking op de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak van SDKK en het KPC in het derde kwartaal van 2014. Omwille van de actualiteit is ook later verkregen informatie in deze rapportage verwerkt.

Werkbezoek
De commissie had haar werkbezoek van maandag 3 tot en met woensdag 5 november 2014. De minister van Justitie was wegens een internationale conferentie niet in het land; gesproken werd met zijn naaste medewerkers op het ministerie van Justitie. Na zijn terugkeer heeft de commissie met de minister overlegd via videoconference. De commissie sprak verder met het Veranderteam KPC en een MT lid van het KPC. De commissie sprak met de afdelingshoofden van de strafinrichting SDKK en bracht een bezoek aan de jeugdinrichting en sprak aldaar met de directeur van het G.O.G..
De commissie was teleurgesteld dat te elfder ure zonder opgaaf van redenen een afspraak met de Raad voor de Rechtshandhaving werd afgezegd. De commissie zag uit naar een overleg met de Raad, omdat de Raad en de commissie zich op hetzelfde terrein bewegen en de Raad in haar rapportages refereert aan de voortgangsrapportages van de commissie .

De uitvoeringsrapportage
De commissie verzocht de minister van Justitie al eerder en nu nogmaals dringend om de uitvoeringsrapportages tijdig aan de commissie toe te zenden om te voorkomen dat de leden zich op het allerlaatste moment haastig moeten inlezen. Ditmaal ontving de commissie géén uitvoeringsrapportage; een informele rapportage van de SDKK werd tijdens het bezoek toegestuurd. Dit heeft het werk van de commissie ernstig bemoeilijkt.
De commissie dringt er bij de minister daarom nogmaals met klem op aan de uitvoeringsrapportages tijdig toe te sturen. De minister heeft toegezegd maatregelen te zullen nemen om de uitvoeringsrapportage tijdig toe te zenden.

Voorts herhaalt de commissie het verzoek aan de minister van Justitie in de volgende uitvoeringsrapportage in te gaan op de adviezen en aanbevelingen van de commissie , ook van de laatste twee

uitvoeringsrapportages. Ook herhaalt de commissie het verzoek om in verband met de verlenging van de uitvoerings- en toezichtsperiode in de volgende uitvoeringsrapportage een meer limitatief overzicht te ontvangen van wat in de jaren 2015 en 2016 moet worden gerealiseerd. Daarbij zou niet alleen aandacht gegeven moeten worden aan het realiseren van de voorwaarden maar ook aan het daadwerkelijk dagelijks functioneren en presteren van de beide organisaties.

Het algemene beeld

Het algemene beeld wordt overheerst door twee constateringen. De eerste is dat kort na het werkbezoek het convenant KPC met de vakbonden is getekend waardoor er aanmerkelijk voortgang kan worden geboekt bij de uitvoering van het plan van aanpak van het KPC.
Het tweede is dat bij de SDKK weliswaar op een na alle nieuwe afdelingshoofden zijn aangetreden en blijk geven van een grote inzet en enthousiasme, maar dat de samenbindende visie en sturing van dat team ontbreekt.

Financiering projecten

In verband met de beëindiging van de samenwerkingsprogramma's met Nederland, van waar uit projecten door Usona worden gefinancierd, konden facturen nog tot medio november 2014 worden ingediend. Facturen van projecten die dan nog door lopen dienen uit de Landsbegroting te worden betaald.
De commissie is van mening dat voorkomen moet worden dat de projecten vertragingen ondervinden door financiele perikelen tijdens de uitvoering. Daarom beveelt de commissie (nogmaals) aan om de resterende Nederlandse gelden op enigerlei wijze beschikbaar te houden voor het doel waarvoor zij bedoeld waren, namelijk de uitvoering van de plannen van aanpak.

Beheersovereenkomst met Usona

In de vorige rapportages heeft de commissie er meermalen op aangedrongen om de beheersovereenkomst tussen de minister van Justitie en Usona te tekenen, desnoods door bekorting van de procedures. De commissie heeft daarom met genoegen kennis genomen van het ondertekenen door de minister van Justitie, met machtiging van de ministerraad, van de beheersovereenkomst in het begin van de maand juli 2014. Tijdens het werkbezoek bleek echter dat storting uit de landsbegroting bij Usona nog niet is gedaan. Projecten dreigen nu op korte termijn te stoppen omdat rekeningen niet kunnen worden betaald en wederom ligt vertraging in de uitvoering van de plannen van aanpak op de loer. De commissie verzoek het ministerieel overleg te

bewerkstelligen dat Curaçao de in de beheersovereenkomst overeengekomen bedragen zo spoedig mogelijk stort.

2. KPC

Convenant KPC

Over het convenant met de vakbonden, en in het bijzonder de grote vertragingen door het uitblijven daarvan, heeft de commissie al veel geschreven. Toen de commissie vernam dat de minister van BDP overeenstemming met de vakbonden heeft bereikt en het convenant over het KPC op donderdag 6 november zou worden getekend ontstond in de commissie welhaast een sfeer van euforie, die echter door scepsis getemperd werd, omdat ondertekening al vaker op het laatste moment toch niet doorging. Op genoemde dag is door de minister van BDP en de vakbonden het convenant KPC wel getekend en dat is een zeer belangrijke stap in de voortgang van de plannen van aanpak van de politie. De minister van Justitie kan nu door de ministerraad worden gemachtigd regelingen en besluiten te tekenen die de invoering van de nieuwe politieorganisatie als beschreven in het plan van aanpak van de politie mogelijk maakt. Allereerst ziet de commissie grote winst voor het personeel dat nu definitief geplaatst kan worden. Bovendien kan nu de beoogde nieuwe werkwijze, zoals bijvoorbeeld buurtgerichte aanpak en informatie-gestuurde politie ook daadwerkelijk worden geïmplementeerd. Enerzijds heeft het uitblijven van de formalisering van de nieuwe politieorganisatie veel te lang geduurd en had het plan van aanpak al afgerond kunnen en moeten zijn. Anderzijds moet bedacht worden dat ondanks moeizame verhoudingen nu toch een groot resultaat is behaald waardoor nu zicht is op volledige uitvoering van het plan van aanpak van het KPC in 2015.

Veranderteam KPC

Het Veranderteam KPC hield een presentatie van de tijdens het vorige werkbezoek aangekondigde uitkomsten van de zelfevaluatie van het veranderproces. De commissie ontving ter kennisneming het Verslag Zelfevaluatie Veranderproces KPC en het Bijsturingplan Reorganisatie KPC. De zelfevaluatie laat onder meer zien welke resultaten er zijn bereikt en welke niet. De zelfevaluatie is zeer kritisch en laat zeer veel zwakke plekken zien maar het getuigt van een grote bereidheid het eigen functioneren kritisch te bezien. De commissie acht dat een belangrijke voorwaarde voor verdere verbetering. In het bijsturingplan is aangegeven hoe, door wie en wanneer de bijsturingactiviteiten moeten zijn uitgevoerd. De verandermanager heeft daarvoor een tijdlijn uitgezet tot 1 maart 2015. Tot die datum zal de verandermanager met zijn team de korpsleiding ondersteunen bij de uitvoering van het plan. De

commissie vindt die datum ambitieus doch waardeert de inzet van het veranderteam . Het is aan de korpsleiding KPC, nu door de ondertekening van het convenant de weg vrij is en de richtingsborden door het VT KPC zijn geplaatst, om in 2015 tot een volledige uitvoering van het plan van aanpak politie te komen. De minister heeft de commissie gemeld dat bij de verdere opbouw van het korps het MT KPC voor langere tijd zal worden ondersteund door een ervaren coach uit Nederland.

3. SDKK

Versterking management
Tijdens het gesprek met het management van de SDKK presenteerden de nieuwe afdelingshoofden de plannen en prioriteiten van hun afdelingen. Hun enthousiasme trof de commissie aangenaam, doch gaf ook aanleiding tot zorg.
De afdelingshoofden hebben ieder voor zich doelen geformuleerd en lijken capabel en hard daaraan te werken. Twee belangrijke belemmeringen zullen het bereiken van de doelen ernstig bedreigen.
Zij hebben te maken met onderbezetting van hun afdelingen, niet alleen in kwantiteit maar vooral in kwaliteit. Werving, selectie en opleiding van zittend personeel moet veel aandacht krijgen.
De afdelingshoofden hebben hun eigen doelen gesteld en hebben een grote inzet maar het is ernstig dat het ontbreekt aan een gemeenschappelijk doel dat door de directie in een visiedocument en een meerjarenplanning, goedgekeurd door de minister, is vastgelegd.
De commissie heeft al eerder geschreven dat sturing in de vorm van een krachtige en samenbindende directie ontbreekt. Het risico is heel groot dat goede afdelingshoofden ontmoedigd zullen raken omdat zij weinig draagvlak kunnen verwerven en zelfs hun eigen doelstellingen niet bereiken. Desillusie kan toeslaan en goede medewerkers vertrekken dan. Een sterke samenbindende professionele en sturende directie is nodig om dit team effectief te kunnen laten opreden en te behouden en zodoende tot structurele verbetering en cultuurverandering te komen.

Veranderteam SDKK
In dat verband juicht de commissie het toe dat de minister van Justitie voornemens is om de verandermanager na afronding van de taak bij de politie op dezelfde voet in te zetten bij de SDKK. Wat de commissie betreft gebeurt dat zo spoedig mogelijk en behoort het maken van managementafspraken tussen de directie en de minister tot de eerste prioriteiten die worden gesteld.

Jeugddetentie
De commissie heeft ondanks verzoeken daartoe nog geen stukken ontvangen over de jeugdgevangenis. De commissie betreurt dat zeer, omdat nu geen enkel inzicht bestaat in hoe de jeugddetentie in de toekomst vorm zal krijgen. Tijdens een bezoek van de commissie aan de jeugdinrichting en het gesprek met de directeur bleek dat er nog veel onduidelijkheden zijn. De commissie bezocht de 8 onlangs opgeleverde plaatsen in de gesloten inrichting en zag het begin van bouwactiviteiten

voor nog eens 24 plaatsen, waarvan onduidelijk is wat de status daarvan is.
Goede communicatie over beleids- en bouwvoornemens met alle betrokken partijen is ook hier van vitaal belang voor het welslagen daarvan. De minister heeft tijdens het gesprek met de commissie toegezegd op korte termijn de documenten over de jeugdinrichtingen toe te zenden, waarin antwoord wordt gegeven op de door de commissie gestelde vragen.

Externe ondersteuning
Zeer binnenkort is de DJI ondersteuning van twee ervaren personen aan de SDKK ten einde. Zij hebben niet alleen bij de uitvoering van projecten, maar ook daarbuiten veel en goed werk verzet, zo blijkt ook weer uit de laatste uitvoeringsrapportage van de SDKK.
Van de minister werd vernomen dat op zijn verzoeken aan de minister van Ven J tot ondersteuning door DJI nog geen antwoord is ontvangen. Dat brengt de SDKK in een moeilijke situatie, omdat veel activiteiten van het plan van aanpak, bijvoorbeeld op personeels- en opleidingsgebied, in de huidige (in opbouw zijnde) bezetting moet worden uitgevoerd. De commissie beveelt (nogmaals) aan de SDKK organisatie zo spoedig mogelijk met door de minister gevraagde DJI personeel te ondersteunen.

Zelfbeheer
Voor een operationele dienst als de gevangenis is het van vitaal belang om zelfstandig beheersbesluiten te kunnen nemen. Niet alleen in financiële zin, maar ook in personele zin. De bevoegdheden van een directeur zijn op die terreinen momenteel vrijwel nihil, waardoor omslachtige en langdurige procedures moeten worden gevolgd.
Bij het aantreden van een nieuwe directie zou in de te maken managementafspraken als te bereiken doelstelling het zelfbeheer moeten worden opgenomen.

4. Aanbevelingen

A. De commissie beveelt aan de Nederlandse USONA middelen beschikbaar te houden voor de uitvoering van de plannen van aanpak.

B. Ondersteuning door DJI blijft nodig en daarom adviseert de commissie het ministerieel overleg om te bewerkstelligen dat een besluit over ondersteuning uit Nederland spoedig wordt genomen.

C. De commissie adviseert de minister van Justitie de minder effectieve topstructuur van de SDKK te heroverwegen in de zin van een directeur en zeven afdelingshoofden die tezamen het MT vormen.

D. De commissie adviseert de minister van Justitie om snel uitvoering te geven aan het tot stand komen van managementafspraken met de leidinggevenden van SDKK en die in prestatieovereenkomsten vast te leggen en als basis daarvoor een visie- en meerjarenplan te laten opstellen.

E. De commissie ontvangt graag op korte termijn het eerder toegezegde plan van aanpak van de jeugdgevangenis.

F. De commissie verzoekt i.v.m. de verlenging van de uitvoerings- en toezichtperiode een concreet overzicht van de in 2015 en 2016 nog uit te voeren onderdelen van de plannen van aanpak.

****